

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 5 november 2004

Ö 3282-04

KLAGANDE

CL

Vårdnadshavare: YL

Ombud: BF

MOTPARTER

1. Riksåklagaren
2. Svenska Konsumentförsäkringar AB, 516401-6700, c/o Folksam,
106 60 STOCKHOLM, genom riksåklagaren

SAKEN

Utlämnande av egendom enligt 27 kap. 4 a § rättegångsbalken

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sverige, avd. 6, beslut den 23 juni 2004 i mål Ö 2661-04

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen lämnar överklagandet utan bifall.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

CL har yrkat att Högsta domstolen, med ändring av hovrättens beslut, fastställer tingsrättens beslut att mopeden av märket Yamaha Aerox med registreringsnummer UDC 944 skall lämnas ut till CL.

Riksåklagaren och Svenska Konsumentförsäkringar AB har bestritt ändring.

SKÄL

I 27 kap. 4 a § första stycket rättegångsbalken föreskrivs följande beträffande föremål som har tagits i beslag. Om målsäganden eller någon som har trätt i dennes ställe har framställt anspråk på det beslagtagna föremålet och det är uppenbart att han eller hon har bättre rätt till detta än den hos vilken beslaget har gjorts, får undersökningsledaren eller åklagaren innan åtal väckts besluta att föremålet skall lämnas ut till honom eller henne.

Bestämmelsen infördes samtidigt som lagen (1986:796) om godtrosvärkv av lösöre ändrades i syfte att avskaffa möjligheten till godtrosvärkv av stöldgods (se prop. 2002/03:17). I den lagens tredje paragraf föreskrivs nu att, även om förutsättningarna för godtrosvärkv enligt 2 § i lagen är uppfyllda, ägarens rätt till egendomen består, om egendomen har frånhänts honom bl.a. genom att någon olovligen har tagit den. Dock får förvärvaren äganderätt till egendomen, om ägaren inte kräver tillbaka egendomen från innehavaren inom sex månader från det att han fick eller måste antas ha fått kännedom om dennes innehav.

CL köpte i oktober 2003 en moped, som togs i beslag i februari 2004. Svenska Konsumentförsäkringar AB gjorde anspråk på mopeden med stöd av en överlåtelse från den ursprunglige ägaren och den 13 april 2004 beslutade åklagaren att mopeden skulle lämnas ut till försäkringsbolaget.

I målet är ostridigt att mopeden har stulits från den ursprunglige ägaren och att försäkringsbolaget har framställt krav på egendomen inom den sexmånadersfrist som föreskrivs i 3 § lagen om godtrosförvärv av lösöre. Frågan i målet är om det hinder mot godtrosförvärv av stöldgods som enligt den paragrafen gäller till förmån för den bestulne ägaren, skall tillämpas även till förmån för försäkringsbolaget när bolaget har övertagit den bestulnes rätt.

Paragrafens lydelse ger inte uttryck för att den bestulne ägarens rätt att förfoga över egendomen skulle vara begränsad på så sätt att skyddet mot godtrosförvärv upphör när han överlåter egendomen. Med tanke på bestämmelsens syfte – att omöjliggöra godtrosförvärv av stöldgods – kan en sådan innebörd inte heller vara avsedd. Om den bestulne ägaren överlåter egendomen, bör därför överlåtelsen innefatta även skyddet mot godtrosförvärv. Kravet att återfå egendomen måste då också kunna framställas av den nye ägare som har trätt i den bestulnes ställe. Att inte bara målsäganden utan även den som har trätt i dennes ställe nämns uttryckligen i 27 kap. 4 a § rättegångsbalken bör inte föranleda något motsatsslut vid tolkningen av 3 § lagen om godtrosförvärv av lösöre.

Av det anförda följer att det är uppenbart att försäkringsbolaget har bättre rätt till

mopeden än CL. Överklagandet skall därför lämnas utan bifall.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lennander, Blomstrand (referent),
Lundius, Nyström och Virdesten
Föredragande revisionssekreterare: Börjesson